U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobců: **a) C.M.**, **b) nezl. C.S.**, žalobce b) zastoupen žalobkyní a) jakožto zákonnou zástupkyní, oba právně zastoupeni JUDr. Pavlem Roubalem, advokátem se sídlem Plzeň, Mikulášská 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2011, č. j. 56 Az 32/2010 - 28,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 3. 2010, č. j. OAM-67/ZA-06-ZA10-2010 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl žalovaný žádost žalobců o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodnou s tím, že žalobci neuváděli skutečnosti svědčící pro závěr, že by mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci žalobou u Krajského soudu v Brně; ten ji rozsudkem ze dne 31. 1. 2011, č. j. 56 Az 32/2010 - 28, zamítl.

V odůvodnění svého rozsudku krajský soud uvedl, že dle obsahu správního spisu žalobkyně a) se svým nezletilým synem [žalobcem b)] odešla do ČR z obav před jejím bývalým manželem, který je narkoman a který jí i jejímu dítěti vyhrožoval zabitím; žalobkyně a) se obává, že by v případě jejich návratu do vlasti své výhružky splnil. Uvedla, že se obrátila na policii, která jejího bývalého manžela zadržela, a posléze ho soud zbavil jeho rodičovských práv. Požádala i o rozvod a na soudu si později vyzvedla dokumenty, které rozvod jejího manželství potvrzovaly. I poté však obtěžování bývalým manželem pokračovalo, proto se žalobkyně znovu obrátila na policii, která však již

nezasáhla, neboť strýc jejího bývalého manžela je politický funkcionář a má konexe. Krajský soud konstatoval, že si žalovaný opatřil informaci o zemi původu žalobců z databanky ČTK a informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 11. 5. 2007, se kterými se žalobkyně a) seznámila, avšak nevyužila možnosti se k těmto podkladům vyjádřit. Nepokládal tedy za důvodnou námitku, že použité informace byly nedostatečné a neaktuální. Informace sice pocházely z let 2007 a 2008, žalobkyně a) však měla možnost jejich neaktuálnost namítat již ve správním řízení; jelikož tak neučinila, považoval soud za zcela oprávněné, že žalovaný z těchto informací vycházel.

Krajský soud se ztotožnil se žalovaným v tom, že žalobkyně a) neuvedla žádné skutečnosti, které by svědčily o jejím pronásledování nebo ohrožení vážnou újmou ve smyslu zákona o azylu. Odkázal přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že obava z vyhrožování ze strany soukromých osob není bez dalšího azylově relevantním důvodem, neboť se jedná o jednání jednotlivce, které nelze přičítat odpovědnosti státu. Ta je dána jen tehdy, je-li prokázáno, že stát nebyl schopen nebo ochoten poskytnout ochranu před takovým jednáním. Tato premisa však naplněna nebyla, neboť žalobkyně a) sama uvedla, že policie, na základě oznámení, jejího bývalého manžela zadržela a posléze byl zbaven rodičovských práv; je tedy zřejmé, že se jí pomoci dostalo. Pokud v dalším případě nebyla spokojena s postupem policie, mohla podat stížnost; možnost takového postupu vyplynula z Informace MZV ze dne 11. 5. 2007. Krajský soud rovněž vyjádřil pochybnosti o žalobkyní zmiňovaném vlivu strýce bývalého manžela na činnost policie.

Žalobkyně a) navrhovala provedení důkazu rozvodovým soudním spisem, ze kterého má být patrno, čeho se na ní její bývalý manžel dopouštěl. Tento spis si měl krajský soud vyžádat od příslušného soudu v zemi původu. Krajský soud tento důkaz neprovedl s tím, že nebylo zpochybňováno, že se vůči žalobkyni a) dopouštěl její bývalý manžel násilného chování; další dokazování v tomto směru proto soud považoval za nadbytečné. Dodal, že je třeba dbát na ochranu osobních údajů žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, a to především ve vztahu ke státním orgánům země původu. Proto je vyloučeno, aby si soud v rámci přezkumu řízení o udělení mezinárodní ochrany opatřoval jako důkaz podklady od soudu v zemi původu.

Rozsudek napadli oba žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížností, v níž uplatňují důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatelé především opakovaně namítají, že bývalý manžel stěžovatelky a) se vůči ní dopouštěl násilí a státní orgány, včetně policie, proti tomu nikterak nezasáhly. Stěžovatelka a) poukázala na to, že její bývalý manžel je politický funkcionář a jeho jednání je tudíž státními orgány schvalováno, respektive nebylo proti němu účinně zasáhnuto. K prokázání těchto skutečností navrhovala v řízení před soudem provedení důkazu rozvodovým soudním spisem. Krajský soud si však tento soudní spis nevyžádal a spokojil se pouze s několik let starými informacemi Ministerstva zahraničních věcí a ČTK. Stěžovatelé nesouhlasí s tím, že krajský soud odůvodnil neprovedení navrženého důkazu ochranou jejich osobních údajů; takové opatření bylo na úkor zjištění skutečného stavu věci. Ze soudního spisu moldavského soudu by totiž bylo lze zjistit politickou záštitu od

orgánů států nad jednáním agresora vůči stěžovatelce a). Stěžovatelé proto prohlašují, že nemají zájem na ochraně svých osobních údajů před tamními státními orgány a že udělují souhlas k vyžádání spisu od příslušného soudu v zemi původu.

Stěžovatelé tedy namítají formálnost přezkumu žádostí o udělení mezinárodní ochrany a poukazují na to, že zde není skutečný zájem zabývat se jejich situací. Napadené rozhodnutí považují za nepřezkoumatelné; namítají i nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, neboť se v něm vůbec nesděluje, co bylo zjištěno ze zpráv a informací MZV a ČTK a co z nich vyplývá; jediná citace, kterou krajský soud z těchto zpráv učinil, svědčí právě naopak o nestandardních a nedemokratických poměrech v zemi původu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelům již jednou poskytnuta individuálním projednáním jejich věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelů a je podmíněn již zmíněným přesahem jejich vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán například v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Z tohoto pohledu bylo tedy nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Stěžovatelé namítali nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného. Zde však nelze přehlédnout, že tato výtka je vedena pouze ve zcela obecné rovině a nelze ji proto považovat za řádně uplatněný kasační důvod (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se proto k takto formulované námitce nemohl v konkrétní rovině vyjádřit. Stěžovatelé rovněž považovali za nepřezkoumatelný rozsudek krajského soudu, a to pro nedostatek důvodů, neboť v něm krajský soud neuvedl, co zjistil ze zpráv o situaci v zemi původu stěžovatelů. Z rozsáhlé judikatury Nejvyššího správního soudu k tomuto tématu (srov. například rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, a ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 – 64) se podává, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže: není

zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; dále z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považuje žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené; proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze včas uplatněných žalobních námitek. Nejvyšší správní soud žádné takové pochybení v rozsudku krajského soudu neshledal a dodává, že krajský soud nebyl povinen v rozsudku rozsáhle uvádět vše, co zjistil ze zpráv o situaci v zemi původu; ne všechny informace tam uvedené jsou totiž relevantní pro případ stěžovatelů. Krajský soud vycházel z pasáže týkající se vyřizování stížnosti na postup policie a na str. 4 rozsudku svou úvahu v tomto směru řádně odůvodnil.

Stěžovatelka a) v kasační stížnosti dále uváděla, že se vůči ní dopouštěl násilí její bývalý manžel, *který je politickým funkcionářem*, a proto proti němu nebyla učiněna žádná opatření ze strany státních orgánů. Toto tvrzení je ovšem v rozporu s tvrzeními uváděnými v žalobě a ve správním řízení, kde stěžovatelka tvrdila, že politickým funkcionářem je *strýc jejího bývalého manžela*; rovněž uváděla, že policie proti jejímu bývalému manželovi zasáhla, neboť ho zadržela a posléze byl i zbaven rodičovských práv ke stěžovateli b). V kasační stížnosti uvedená argumentace se v tomto kontextu pro svoji nekonzistentnost a rozpornost jeví jako ryze účelová a jde fakticky o nově uváděná fakta. K takovým skutkovým novotám, poprvé uplatněným až v řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud ani podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nemůže přihlížet.

K problematice vyhrožování ze strany soukromé osoby odkazuje Nejvyšší správní soud například na svůj rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, z něhož se podává, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* Obdobně se touto problematikou zdejší soud zabýval též v rozsudcích ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49. Krajský soud tuto otázku posoudil zcela v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu.

Stěžovatelé konečně nesouhlasili s tím, že krajský soud odmítl provést jimi navržený důkaz rozvodovým spisem stěžovatelky a), který si měl vyžádat od soudu v zemi jejich původu. Stěžovatelka a) jím chtěla prokázat, jakého násilí se vůči ní dopouštěl její bývalý manžel. V kasační stížnosti pak tvrzenou důkazní hodnotu tohoto důkazu rozšířila i o to, že by z něj bylo možno zjistit napojení jejího bývalého manžela na státní orgány. Předně je třeba uvést, že k dokazování před správními soudy se zdejší soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, publikovaném pod č. 618/2005 Sb. NSS, tak, že *„[s]oud rozhodne, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.); to jej však nezbavuje povinnosti takový postup odůvodnit.“* Tomu krajský soud beze zbytku dostál, neboť na str. 5 rozsudku výstižně odůvodnil, proč provedení důkazu rozvodovým spisem zamítl. Je zřejmé, že hlavním důvodem zamítnutí tohoto důkazu byla jeho nadbytečnost, neboť v řízení nebylo nikterak zpochybňováno násilné chování bývalého manžela vůči stěžovatelce a). Pokud takové chování nebylo

zpochybněno a soud vycházel z tvrzení stěžovatelky a), nebylo třeba tyto skutečnosti prokazovat. Teprve v kasační stížnosti stěžovatelka a) uvedla, že by tento důkaz sloužil i k prokázání napojení jejího bývalého muže na státní orgány. Jak však již bylo uvedeno, skutkové tvrzení o tom, že její bývalý manžel je státním funkcionářem bylo uplatněno až v kasační stížnosti, a proto k němu nemůže Nejvyšší správní soud přihlížet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Nad rámec nutného odůvodnění zamítnutí provedení důkazu rozvodovým spisem krajský soud uvedl, že v zájmu ochrany osobních údajů stěžovatelů je vyloučeno získávat důkazy od státních orgánů země původu. Stěžovatelé k tomu namítají, že netrvají na ochraně svých osobních údajů a že dávají souhlas k opatření rozvodového spisu od příslušného soudu v zemi původu. S ohledem na výše konstatovanou nadbytečnost provádění tohoto důkazu považuje Nejvyšší správní soud za bezpředmětné blíže se k této otázce vyjadřovat, neboť i za situace, kdy by krajský soud skutečně nepřípustně extenzivním způsobem vyložil § 19 odst. 1 zákona o azylu (dle kterého státní orgány nesdělí jakýmkoliv způsobem údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a nezískají v souvislosti s řízením ve věci mezinárodní ochrany informace o žadateli o udělení mezinárodní ochrany od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy), na podstatě věci by to nezměnilo ničeho. Souhlas stěžovatelů s vyžádáním důkazu nemůže sám o sobě přimět soud k opatření důkazu, jehož provedení je, s ohledem na skutková tvrzení stěžovatelů, nadbytečné.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za situace, kdy zdejší soud tvrzené důvody přijatelnosti kasační stížnosti nepovažoval za důvodné, neboť neshledal odklon od judikatury ze strany krajského soudu ani neshledal jeho závažné procesní pochybení, a stěžovatelé sami žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdili, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jejich vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost nepřijatelnou; proto ji podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu